

www.apneuvereniging.nl

Apneuvereniging

De ApneuVereniging is een patiëntenvereniging die zich ten doel stelt de kennis over slaapapneu in Nederland bij het publiek en bij zorgverleners te verbeteren. Dit moet ervoor zorgen dat de ziekte op tijd wordt gesignaleerd en dat iedereen de behandeling krijgt die daarvoor nodig is. In Nederland zijn ongeveer 315.000 mensen met serieus slaapapneu. De verwachting is dat door de vergrijzing en de toename van mensen met overgewicht dit aantal in de toekomst zal groeien tot wel 500.000.

De ApneuVereniging heeft een overzichtelijke en erg informatieve website over deze ziekte. De oorzaken en de verschillende vormen van apneu worden er helder uitgelegd, de methoden om te diagnosticeren toegelicht en de mogelijkheden voor behandelingen besproken. Ook de verschillende mogelijkheden voor ondersteuning van patiënten door de vereniging komen uitgebreid aan bod.

Ademstilstand kan worden veroorzaakt doordat tijdens de slaap de spieren ontspannen. De tong en weke delen in de keel blokkeren dan

de ademhaling, dit wordt het obstructief slaapapneusyndroom genoemd. Een ademstilstand kan ook ontstaan wanneer de hersenen te weinig prikkels geven om te ademen. Dan wordt gesproken van een centraal slaapapneusyndroom. Het obstructief slaapapneusyndroom komt het meeste voor, maar vaak manifesteert zich een combinatie van beide vormen.

Mensen met slaapapneu komen nooit in de diepe slaap die nodig is om het lichaam weer de nodige energie te geven. Zo kan een ernstig slaaptekort ontstaan, waardoor men overdag minder goed functioneert. Slaapapneu kan ook leiden tot ernstige gezondheidsklachten zoals hypertensie, een verhoogd cholesterolgehalte, hart- en vaatziekten, obesitas en diabetes.

Op de website van de ApneuVereniging is stapsgewijs te zien hoe het diagnoseproces via huisarts, slaapkliniek, en slaaponderzoek verloopt. Afhankelijk van de vorm van slaapapneu kan behandeling plaatsvinden. De website biedt ook een richtlijn, gebaseerd op internationaal onderzoek, waarin staat vermeld welke behandeling is geïndiceerd bij de verschillende vormen van slaapapneu.

Mondzorg bij een beperking

Zestien jaar na de verschijning van het eerste handboek van Marcel van Grunsven is een tweede handboek voor mondzorg bij mensen met een beperking verschenen, nu van Dyonne Broers. In tegenstelling tot Van Grunsven behandelt Broers de gehele tandheelkundige levensloop van de mens met een beperking tot en met de bijkomende verouderingsproblemen.

In heldere taal wordt een actueel overzicht gegeven van de gehandicaptenzorg in Nederland. De verschillende soorten beperkingen van lichamelijke tot en met ernstig meervoudige, neurologische aandoeningen en zintuigstoornissen worden in algemene zin behandeld, met daarnaast de (mogelijke) gevolgen voor de mondgezondheid, de behandeling daarvan en een aantal praktische adviezen voor de mondzorgverlening.

De hoofdstukken 3 en 4 zijn zeer leerzaam wat communicatie en probleemgedrag betreft en de uitgebreide adviezen bieden handvatten om te leren omgaan met mensen met probleemgedrag, een verstandelijke beperking en bijkomende psychopathologie of psychiatrische stoornissen, en met mensen met een beperking

van allochtone afkomst. In dit licht is bijlage 1, 'de sociale/pedagogische vragenlijst', een nuttige aanvulling.

De tandheelkundige problemen worden beschreven in het licht van de beperkingen die daardoor vaak frequenter en ernstiger aanwezig zijn. Ook diagnostiek en behandelmogelijkheden worden beïnvloed door de beperking.

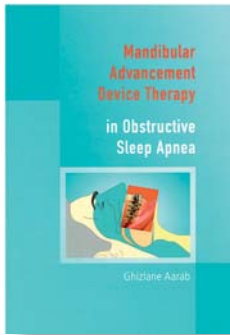
In hoofdstuk 8 komen de tandheelkundige behandelmogelijkheden uitgebreid aan de orde met (gelukkig) een grote nadruk op de preventie. De behandeling van mensen met een beperking vergt vaak een multidisciplinaire aanpak, waarbij angstreducerende technieken essentieel zijn. Twee hoofdstukken worden nog gewijd aan bijkomende medische problemen en vaak voorkomende syndromen, inclusief de tandheelkundige implicaties.

Kortom, hier ligt een zeer compleet en helder geschreven handboek, een 'must' voor studenten mondzorgkunde en tandheelkunde, en voor praktiserende mondhygiënisten en tandartsen, met als mogelijke 'beperking' de actualiteit in sommige onderdelen. Onze samenleving is dynamisch en 2011 kan erg snel gedateerd zijn!

D. Broers. Mondzorg bij mensen met een beperking
Houten: Prelum Uitgevers, 2011
292 bl., geïll. € 89,50
ISBN 978 90 8562 098 3

Mandibulaire repositieapparaten

G. Aarab
Mandibular advancement device
therapy in obstructive sleep apnea
Amsterdam: Universiteit van
Amsterdam, 2011
159 bl., geïll.
ISBN 978 90 6464 485 6

Het obstructief slaapapneusyndroom wordt veroorzaakt door veelvuldige volledige of gedeeltelijke luchtwegafsluitingen (respectievelijk apneus en hypopneus) van de hogere luchtweg tijdens de slaap. Het gaat gepaard met snurken, overmatige slaperigheid overdag en cardiovasculaire aandoeningen. Het aantal apneus en hypopneus per uur slaap wordt de apneu-hypopneus-index genoemd. Van een obstructief slaapapneusyndroom kan sprake zijn als deze index groter dan 5 is. Lichte en matige gradaties van slaapapneus worden tegenwoordig vaak met mandibulaire repositieapparaten behandeld. In het promotieonderzoek van Ghizlane Aarab gaat de aandacht uit naar de diagnostiek van het obstructief slaapapneusyndroom en de effectiviteit van mandibulaire repositieapparaten.

In het eerste onderzoek werd de apneu-hypopneus-index bij dezelfde slaapapneupatiënten 4 maal met tussenpozen van 3 weken geregistreerd. Het bleek dat er een aanzienlijke intra-individuele variabiliteit tussen de indexmetingen was. Op grond hiervan is het aannemelijk dat het obstructief slaapapneusyndroom niet met zekerheid kan worden vastgesteld door alleen registratie van de apneu-hypopneus-index. De auteur beveelt aan om bij het diagnosticeren van het obstructief slaapapneusyndroom met een enkel slaaponderzoek niet als afkappunt een apneu-hypopneus-index van 5,

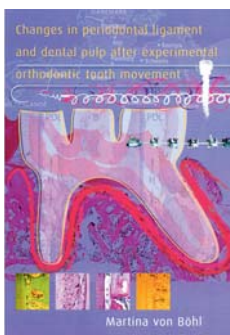
maar een bandbreedte rondom deze waarde te gebruiken.

Vervolgens werd in een pilotonderzoek eerst de effectiviteit van een nieuw ontwikkeld mandibulair repositieapparaat aangetoond. Het effect van dit verstelbare apparaat op de apneu-hypopneus-index werd daarna met een verschillende mate van mandibulaire protrusie gemeten. Het onderzoek toonde aan dat de effectiviteit het grootst is bij een voorwaarts verplaatsing van de mandibula van 75% van de maximale protrusie. Aanbevolen wordt om een mandibulaire repositieapparaat bij aanvang van de behandeling op een protrusiestand van 50% in te stellen, omdat patiënten bij die stand minder last van gewenningsproblemen hebben.

Het laatste gedeelte van het proefschrift beschrijft een vergelijkend onderzoek naar de effectiviteit van mandibulaire repositieapparaten en 'nasal continuous positive airway pressure' (nCPAP) gedurende een periode van 1 jaar, na titratie van beide therapieën. Het blijkt dat er bij de behandeling van een licht en matig obstructief slaapapneusyndroom geen verschil is tussen de effectiviteit van beide therapieën.

Dit proefschrift is een aanrader voor tandartsen en mondzorgspecialisten met belangstelling voor tandheelkundige slaapgeneeskunde.

Gevolgen van orthodontische verplaatsingen

M. von Böhl. Changes in periodontal
ligament and dental pulp after
experimental orthodontic tooth
movement
Nijmegen: Radboud Universiteit
Nijmegen, 2011
177 bl.
ISBN 978 90 8570 851 3

In de introductie van dit proefschrift wordt kernachtig de histologie samengevat van parodontium en pulpa tijdens tandverplaatsing onder verschillende omstandigheden. Daarna beschrijft promovenda Böhl het effect van de grootte van de kracht die de orthodontische apparatuur uitoefent op het gebit van beaglehonden op het optreden van hyalinisatie in het wortelvlies en de omvang van eventuele haarden. In een volgend hoofdstuk komt aan de orde een uitgebreide histologische zoektocht naar hyalinisatiehaarden, die altijd in meer of mindere mate blijken op te treden op excentrische plaatsen. De omvang ervan hangt voornamelijk af van het proefdier (en minder van de grootte van de kracht) en is gerelateerd aan de

snelheid van verplaatsing. De auteur beveelt met klem aan toekomstig onderzoek toe te spitsen op het verschijnsel hyalinisatie om meer grip te krijgen van de processen die hierbij een rol spelen.

Böhl zocht bij ratten naar degeneratieve histologische veranderingen in de pulpa tijdens verplaatsing van molaren. Die bleken gering te zijn, ook bij oudere ratten. Dat was eigenlijk wel bekend, maar extra geruststelling is altijd welkom.

Het proefschrift is fraai uitgevoerd met goede literatuurlijsten en is interessant voor studenten die experimenteel onderzoek willen doen.